

Examen VSBO PKL

2025

tijdvak 1
donderdag 22 mei
07.30 - 10.00 uur

Economie

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Beantwoord alle vragen in dit opgavenboekje.

Dit examen bestaat uit 36 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 54 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Meerkeuzevragen

- Omcirkel het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Geef verbeteringen aan volgens voorbeeld 2 of 3.

- (1) A
 ⓑ
 C
 D
- (2) A
 ⓧ
 Ⓒ
 D
- (3) B A
 ⓧ
 ⓧ
 D

Feest

Gina ziet op Instagram het volgende:

In september wordt er een groot feest georganiseerd waar bekende zangers zullen optreden. Gina heeft een toegangskaartje gekocht voor € 55. Zij heeft dit bedrag betaald met haar bankpas.

- 1p 1 De bovenstaande reclame op Instagram is een voorbeeld van
- A commerciële reclame.
 - B ideële reclame.
 - C productreclame.
- 2p 2 Omcirkel in de onderstaande zinnen de juiste vetgedrukte woorden.
- Gina heeft voor een luxe **dienst** / **goed** betaald.
 - Ze heeft het toegangskaartje met **chartaal** / **giraal** geld betaald en er is sprake van een **directe** / **indirecte** ruil.

Gina heeft de uitgave voor het toegangskaartje niet gebudgetteerd. Ze wil leuke kleren kopen voor het feest en ook dit heeft ze niet gebudgetteerd.

- 2p 3 Kruis hieronder aan welke beweringen juist of onjuist zijn.

Beweringen	Juist	Onjuist
Budgetteren is een overzicht maken van de verwachte inkomsten en de werkelijke uitgaven.		
Door te budgetteren kan je geldproblemen voorkomen		
Als de uitgaven groter zijn dan de ontvangsten dan hou je geld over		

Gina bekijkt online het saldo van haar bankrekening.

	Af	Bij	
Debets saldo 22 aug			f 200
ESO Eventions 23 aug	f 55		
Huidig saldo			

- 1p 4 Wat is het huidige saldo van Gina's bankrekening?

- A f 145 credit
- B f 255 credit
- C f 145 debet
- D f 255 debet

- 2p 5 Gina spaart een jaar lang elke week f 25.
 → Bereken hoeveel feesten ze per **maand** kan bezoeken als een kaartje gemiddeld f 35 kost.

.....

- 1p 6 Gina spaart geld om naar feesten te gaan.
 Het spaarmotief van Gina is in dit geval sparen

- A uit voorzorg.
- B voor de rente.
- C voor een doel.

Ricardo

- 1p 7 Ricardo (17 jaar) brengt elke week folders rond van een supermarkt. Hiervoor krijgt hij f40 per maand. Van zijn ouders krijgt hij elk kwartaal f195 zakgeld. Hoeveel geld ontvangt Ricardo gemiddeld per week?
- A f 12,98
B f 20,48
C f 24,23
D f 54,23

- 2p 8 Kruis hieronder aan welke beweringen juist of onjuist zijn.

Beweringen	Juist	Onjuist
Zakgeld wordt gerekend tot inkomen uit arbeid.		
Jongeren besteden hun zakgeld aan gebruiks- en verbruiksgoederen.		
Het zakgeld moet minstens 10% van het minimumjeugdloon bedragen.		

Ricardo is een mode-liefhebber. Hij koopt graag online. Bijna elke dag ziet hij op internet de laatste trends van merkkleding. Webwinkels weten hoe ze met reclame hun doelgroep moeten bereiken. Zijn vader vindt dat hij teveel online aankopen doet. Hij besteedt soms binnen enkele minuten honderden dollars.

- 1p 9 Omcirkel in de onderstaande zin het juiste vetgedrukte woord.

De vader van Ricardo zegt dat het koopgedrag van zijn zoon een duidelijk voorbeeld is van **sociale** beïnvloeding / **commerciële** beïnvloeding.

Ricardo heeft deze maand online leuke aanbiedingen gezien van PEPE JEANS. Hij vergelijkt de prijzen van deze aanbiedingen.

amazon

Prijs \$225 (exclusief \$6,96 verzendkosten)

Prijs \$285 (inclusief \$10,- verzendkosten)
15% korting.

- 3p 10 Bereken hoeveel procent Ricardo meer gaat betalen als hij de jeans koopt bij bol.com.

.....

.....

.....

.....

Prioriteiten

MEER TIJD VOOR JE SPORT

Rayen is een goede voetballer, maar op school gaat het minder goed. Hij heeft extra begeleiding nodig. Zijn moeder wil dat Rayen naar huiswerkbegeleiding gaat, maar dan zal hij niet meer naar voetbal kunnen gaan.

- 1p **11** De moeder van Rayen moet nu prioriteiten stellen.
→ Noteer wat bedoeld wordt met prioriteiten stellen.

.....

.....

- 2p **12** Kruis hieronder aan welke beweringen juist of onjuist zijn.

Beweringen	Juist	Onjuist
Basisbehoeften zijn minder belangrijk vergeleken met de overige behoeften		
Het produceren voor eigen behoeften, noemen we zelfvoorziening		
Giraal geld zijn de bankbiljetten en munten in omloop		
De lucht die wij inademen is een vrij goed		

- 1p **13** De moeder van Rayen wil een bedrag van f 1.640 storten op haar bankrekening. Haar bankrekening heeft een debetsaldo van f 650. Bereken haar nieuwe saldo na het storten.
- A f 990 creditsaldo
B f 990 debetsaldo
C f 2.290 creditsaldo
D f 2.290 debetsaldo

Toyota

Willy koopt een scooter bij Toyota Motors.
Hij heeft hiervoor een jaar lang geld gespaard bij de bank.

- 2p 14 Geld heeft drie verschillende functies.
→ Kruis hieronder aan welke geldfunctie bij de stellingen hoort.

Stellingen	Ruilmiddel	Rekenmiddel	Spaarmiddel
Willy koopt een scooter.			
Willy heeft op de bank geld opzij gezet voor de scooter.			
De scooter kost f 2.100.			

- 1p 15 Willy spaart geld zodat hij na een tijd de scooter kan kopen. Hij kon ook kiezen om zijn geld door zijn ouders te laten bewaren.
→ Geef een mogelijk economische reden waarom Willy kiest voor de bank.

.....
.....

- 2p 16 Omcirkel in de onderstaande zinnen de juiste vetgedrukte woorden.

- Willy spaart voor een **gebruiksgoed / verbruiksgoed**
- Willy heeft een bijbaan, dit inkomen valt onder het **inkomen uit bezit / inkomen uit arbeid / inkomen uit overdrachten.**

- 2p 17 Willy rijdt op zijn scooter van huis naar school en terug. De afstand is 1560 kilometers per jaar. De benzineprijs bedraagt f 1,72 per kilometer.
→ Bereken de totale kosten van benzine per week.

.....

.....

Zware regenbui

Mario vertelt: “Door de zware regenbui is de muur van de tuin weggespoeld. Gelukkig heb ik een opstalverzekering afgesloten.”

- 2p 18 Hieronder staan enkele beweringen over verzekeringen.
→ Kruis hieronder aan welke beweringen juist of onjuist zijn.

Bewering	Juist	Onjuist
Bij een verzekering is er altijd sprake van een onzekere situatie		
De verzekeringsovereenkomst wordt een polis genoemd		
De verzekeraar is degene die de premie betaalt voor de verzekering.		

- 1p 19 Mario vertelt verder: “Van de verzekering kreeg ik een schade-uitkering van f 12.800. Dit was 20% minder dan mijn schadebedrag. Ik was helaas niet juist verzekerd.”
Hoe groot was het schadebedrag van Mario?
- A f 15.360
B f 16.000
C f 23.040
D f 64.000

Mario: "Ik heb niet genoeg geld ontvangen om een nieuwe tuinmuur te laten bouwen. Ik denk dat ik het ontbrekende bedrag ga lenen bij de bank. De lening die de bank mij aanbiedt heeft de volgende kenmerken:

- geen onderpand;
- een vast maandbedrag bestaande uit aflossing en rente;
- een vaste looptijd en een vast rentepercentage;
- je ontvangt het geldbedrag in één keer."

1p 20 Welke lening heeft de bank Mario aangeboden?

- A doorlopend krediet
- B hypothecaire lening
- C persoonlijke lening

Mario zegt: "Ik neem geen lening meer. Ik ga het geldbedrag van mijn spaarrekening opnemen. Volgens mij is dat de beste keuze." De vrouw van Mario is het daar niet mee eens.

Op 1 januari van het jaar had Mario f 9.600 op zijn spaarrekening. De rente is 1,5% enkelvoudige interest per jaar. Op 1 september van het jaar wil Mario het ontbrekende bedrag van f 6.500 opnemen.

2p 21 Bereken hoeveel geld er op de rekening staat op 1 september meteen na de opname. Vul hiervoor de onderstaande tabel in.

Mario's spaarrekening	In guldens
Beginbedrag 1 januari	
Verdiende rente	
Eindbedrag	
Opname	
Eindbedrag 1 september	

Verzekering

Marlies (24 jaar) is een student uit Jamaica. Vanaf 1 januari volgend jaar gaat ze stage lopen bij Sandals Royal Curaçao. Haar studentenkamer heeft ze al geregeld. Ze wil een tweedehands auto kopen. Online ziet ze een auto bij Economic Auto Center die bij haar past, exclusief verzekering.

- 1p 22 Noteer welke autoverzekering Marlies verplicht is af te sluiten voor haar tweedehandse auto.

.....

- 1p 23 Hieronder staan enkele beweringen over verzekeringen.
→ Kruis hieronder aan welke beweringen juist of onjuist zijn.

Beweringen	Juist	Onjuist
Als Marlies met haar auto geen schade veroorzaakt, krijgt ze een korting op de premie.		
De premie die Marlies betaalt, wordt afgetrokken van het eigen risico.		

Marlies moet nog een zorgverzekering afsluiten. Ze bekijkt onderstaande premietabel van de SVB.

Premietabel SVB Zorgverzekering.

Premies per persoon per maand in guldens		
Basisverzekering	Basispakket	BasisPlus
	114,95	136,89
Aanvullend	Basispakket	BasisPlus
18 t/m 29 jr	9,26	13,78
30 of ouder	9,98	14,36
Tandarts	Basispakket	BasisPlus
18 t/m 29 jr.	17,05	23,84
30 of ouder	17,95	24,18

- 3p 24 Marlies kiest voor BasisPlus inclusief aanvullend en tandarts. Ze gaat berekenen hoeveel ze voor het komend jaar voor de zorgverzekering moet betalen.

	Berekening	Totaal
Basisverzekering BasisPlus		
Aanvullend BasisPlus		
Tandarts BasisPlus		
Sub-totaal		
BTW 9%		
Totaal		

Lening en een auto

Monique wil een tweedehands auto kopen voor f 21.000. Ze heeft op dit moment niet genoeg geld om deze te kopen. Zij zal hiervoor een lening moeten afsluiten. Zij gaat naar de bank en vraagt informatie over een hypothecaire lening.

- 1p 25 Leg uit dat Monique **niet** naar de juiste lening heeft gevraagd.

.....
.....

- 1p 26 Monique leent f 21.500. Zij betaalt f 1.250 in 24 termijnen terug.
→ Bereken de kredietkosten van deze lening.

.....
.....

- 1p 27 Monique kon ook kiezen het geld te sparen om later de auto te kopen.
→ Noteer een mogelijke reden voor Monique om te kiezen voor lenen.

.....

- 1p 28 Na het kopen van de auto sluit Monique een verzekering voor de auto voor een totaalbedrag van f 350,23 inclusief 21 % assurantiebelasting.
→ Bereken de verzekeringskosten exclusief assurantiebelasting.
Afronden op 2 decimaal nauwkeurig.

.....

Yano's bedrijf

Twee jaren geleden werkte Yano (33) als administratief medewerker. Door de verdere digitalisering in de bank raakte hij echter zijn baan kwijt. Na maanden werkloos te zijn geweest, begon Yano zijn eigen bedrijf. Yano's Delight is een winkel gespecialiseerd in onder andere taarten en koekjes.

2p 29 Omcirkel in de onderstaande zinnen de juiste vetgedrukte woorden.

- Yano deed in de bank **uitvoerend** / **leidinggevend** betaald werk.
- Yano wordt **wel** / **niet** tot de beroepsbevolking gerekend.
- Yano's Delight behoort tot de **primaire** / **tertiaire** sector.

2p 30 Het gaat niet zo goed met Yano's Delight. Yano overweegt om de winkel te sluiten en een baan te gaan zoeken in de horeca. Er zijn daar veel vacatures.

→ Omcirkel in de onderstaande zinnen de juiste vetgedrukte woorden.

- veel vacatures in de horeca betekent dat de vraag naar arbeid **groter** / **kleiner** is dan het aanbod van arbeid in de horeca.
- De werkgelegenheid in de horeca bestaat uit vacatures en **bezette** / **onbezette** arbeidsplaatsen.

Yano heeft de volgende gegevens verzameld over de verkoop van zijn koekjes.

Maand	Afzet	Omzet (x f 1)	Kostprijs van de verkopen (x f 1)	Bedrijfskosten (x f 1)	BTW
Oktober	1000	4500	2000	2500	9%
November	1250	7500	2000	2500	9%
December	1800	9000	3500	3000	9%
Januari	1100	5500	3500	3000	9%

- 2p **31** Bereken in welke maand Yano geen nettowinst maar ook geen nettoverlies maakt op zijn koekjes.

.....

.....

.....

.....

Yano vindt al snel een baan in een hotel. Hij gaat werken als medewerker in de patisserie waar hij helpt met onder andere het maken van taarten. Yano krijgt een individuele arbeidsovereenkomst aangeboden met goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Yano zijn werkgever stelt hem de volgende voorwaarden voor:

1. Een 32-urige werkweek
2. Extra vakantiedagen
3. Een maandloon van f 3.850
4. opleidingsmogelijkheden

- 1p **32** Welke van de bovengenoemde arbeidsvoorwaarden zijn secundaire arbeidsvoorwaarden?

- A** 1 en 2
- B** 1 en 3
- C** 2 en 3
- D** 2 en 4

Vakkenvuller in de supermarkt

John (17 jaar) is parttimer bij een supermarkt. Hij volgt overdag een opleiding tot administratief medewerker niveau 4 van het SBO. Met zijn parttime baan verdient hij het minimumloon.

Minimumloon per maand bij een 36-urige werkweek.

17 jaar	f 1.269,91
---------	------------

- 2p 33 John verdient 15% meer dan het minimumloon. Hij werkt 19 uur per week.
→ Bereken hoeveel John per maand verdient.

.....

.....

De verkopen van de supermarkt zijn enorm gestegen. John's chef zegt dat hij blij is met de gestegen arbeidsproductiviteit van de vakkenvullers.

- 1p 34 Wat is arbeidsproductiviteit?
- A de hoeveelheid gebruikte productiemiddelen per werknemer in een bepaalde periode.
 - B de hoeveelheid goederen en diensten die een groep werknemers in een bepaalde periode produceert.
 - C de verhouding tussen de goederen en diensten in een bedrijf in een bepaalde periode.
 - D de verhouding tussen de productie en kosten in een bedrijf in een bepaalde periode.

- 1p **35** In de supermarkt zijn er nog verschillende andere functies met de bijbehorende taken.

Vul in de laatste kolom het ontbrekende woord in. Kies uit:

uitvoerende functie – leidinggevende functie

Bij de supermarkt heeft een vakkenvuller een 	
Bij de supermarkt heeft de filiaalchef een 	

Omzet januari f 588.600

Gemiddelde verkoopprijs van de producten in januari f 12,50

Afzet februari 51000 stuks

- 1p **36** Bereken met hoeveel procent de afzet is gestegen in de maand februari.

.....